

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 е.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Десятилітє „нової ери“.

XVI.

Не перечимо, що тими придбаннями, які ми досягнули протягом останнього десятиліття, ще не переведено повної рівноправності, до якої руский нарід повинен змагати, але всякий безсторонний мусить признати, що лише поступенним здобуванням і належним користуванням прав досягнемо рівноправність. Нехай руска суспільність навчить ся не лише цінити сі придбання і ними дорожити, нехай і в повній мірі ними користує ся, то тим покаже, що домагання руских послів були оправдані. Тоді не зможуть нам тикати в очи, що нема для кого закладати руских шкіл (як се тепер нераз ще діє ся, бо рускі патріоти часто посилають свої діти до неруских шкіл, нехай молодіжжє заправляє ся до науки в Наук. Товаристві ім. Шевченка, нехай громадно вчашає на рускі виклади в університеті, (а не лише десятками!), тоді не скажуть нам, що нема рускої науки, що нема для кого основувати руских кафедр, нехай всі Русини пишуть по руски, а не відкидають руских письм задля фонетики і не домагають ся для того латинських або польських дописий, тоді не скажуть, що урядникам не треба знаня рускої мови і письма.

Тимчасом «Дьло» цілими роками за приводом москвофільських менторів вмавляло в руску суспільність, що всі ті придбання — се дрібні і хвиливі користи, що они могли би бути при інших обставинах хосенні, а при теперішніх они втратили свою вартість, і доказувало, що зміна системи є чудотворним ліком на се (а се має зробити правительството розпорядженнями, а ренита сама прийде). Виходило на давну рутенську засаду: wir brauchen nichts zu

thun, die Regierung wird schon selbst für uns sorgen, — забули політичні проводирі, що й руска суспільність з свого боку мусить приложити, покинувши давнє рутенство, а не само правительството. Однак «Дьло» дефініювало інакше зміну системи, для него за мало було зацвєнення свободного розвитку рускої народности, наколи Русини отрясуть ся від всяких нечистих елементів, оно домагало ся «основної зміни наших відносин політичних в краю, виконаня в практиці всіх прав прислугуючих Русинам на основі повної рівноправности — а се мало бути переведене — «спиненєм агресивности Поляків і зломанєм їх верховодства» і т. д.

Що після відомої програмової заяви в 1890 р. наступила певна зміна системи в напрямі свободного розвитку рускої народности, що сею свободою тоді у великій мірі користували ся навіть москвофіли і радикали, се признав в «Житю і Слові» н. пр. др. Франко, порівнюючи з т. зв. новою ерою часи з перед 1890 р., коли то було «систематичне переслідованє Русинів без ріжниць партий», пригадуючи, що від «першого соціалістичного процесу в 1876 до кінця 1889 р. Русинам або руским товариствам виточено до 500 процесів політичних», що в тім часі зроблено «тисячі ревізій, розвязано много читалень, арештовано і тягано по судах тисячі людей і т. д.»

Отже др. Франко признав зміну системи після 1890 р. в користь Русинів, але на в горі наведену дефініцію зміни системи «Дьла» сказав, що се лише «стилістичний фаєрверк і більш нічого, — бо се була б вже не зміна системи урядової а зміна фактичних відносин сили політичної, се було би зрівнанє руских сил з польськими, зрівноваженє сили і впливу обох народностей в краю, а доконати сего, щоби Русини в Галичині ста-

ли відразу рівно сильні, значить рівно багаті соціально і політично, як Поляки, ніяке правительството не може. Правительството може спиняти або прискорювати ріст, розвій народу, але зробити з дитини відразу дорослого мужа не потафить. Значить, хочби правительството в Галичині не було польське тільки в австрійськїм мундурі, хочби оно всіми силами сиряло Русинам, то й тоді не могло би зробити такої зміни системи, яка «Дьло» мрієть ся.

Отже маловажаєм, нехтованєм досягнених придбань Романчук хотів показати рускій суспільности, що дальше пішов в ліцитациі домагань як Барвінчуки і вимагав від правительства річий, які навіть др. Франко назвав неможливими, щоби вказувати, що правительството угоди не додержало і зазначувати та піддержувати невдоволенє серед рускої суспільности.

(Конець буде).

Вибори з III. курії.

1. Львів: голосувало 5.680, абс. більшість 2.841, дістав: др. Пентак 3.012, др. Дулемба 2831, Романович 2351, др. Рутевский 1644, Мокловский 1054, Гудец 154, — вибраний послом др. Леонард Пентак, межє д-ром Дулембою а Романовичом буде тіснійший вибір.

2. Краків: голосувало 4.573, абс. більшість 2.487, дістав: проф. Йордан 1755, Едм. Зеленецький 1775, Вайгель 2653, Роттер 2859, — вибраний Ян Роттер і Фердинанд Вайгель.

3. Бяла, Новий Санч, Величка: голосувало 1.400, абс. більшість 701, дістав: др. Біндер 1130, др. Леман 154, др. Давляк 104, — вибраний др. Вільгельм Біндер.

4. Тарнів, Бохня: голосувало 1.839, абс. більшість 920, дістав: др. Стояловский 979, Рутев-

З писань Ол. Я. Конієського.

Кумедні пригоди.

I.

На хуторі у Китовраса.

Торік у лютому під вечір сиділи ми у п'ятьох перед «коминком»; соснина трещала палаючи, а ми гріли ся; в хаті — не скажу, щоб було тепло; таке й на дворі трещав мороз і біла у шибки завирюха. Очевидно, що лютий хоч і близьив ся до краю, а пильнував довести, що не дурно люде назвали його лютим.

Беседа чомусь «не йшла в нитку», рвалася; більш того що сиділи ми німо. Нарешті Максим Гонкий підложивши дров, каже:

— Чи знаєте, що я вам скажу?

— Ні, не знаємо.

— Так слухайте: чим сидіть усім нам отак німуючи, дак ліпше нехай хоч один хто говорить, а всі будемо слухать його.

— Походити ме, наче у чепців за трапевою — один читає, а всі їдять!... Дак тривайте-ж; нехай ось Марина самовар принесе, — тоді Максим щось балакати ме, а ми всі мовчки чай п'яти мемо.

— До чаю ще далеко; годин три мине,

заким Марина виспить ся да «соблаговолить» принести самовар; а ми отак будемо мовчки нудити сьвітом. Цур йому! ось нуте; послухайте мене: нехай хто розкаже найкумеднійшу пригоду з свого життя! Нуте по черзі: кому починать?

— Старійшому...

— З якої речі! відповів я: хто нагадав, тому й починать. Першим на черзі Максим... починай!

— Я не від того, та тільки з чого починать? Мало хіба трапляло ся у мене на віку всяких пригод!...

— Вибрай найкумеднійшу...

— Не так то легко й вибрати.

— Така-б то сила їх у тебе?

— Таки чималенко... Раз я замість води напив ся був керосину...*) та се не дуже кумедно... другим разом — замість «Сен-Бернардо»

дали мині «овчарку»... А то знов...

— Се не вельми цікаво! перебив Максима Лаврін: колись і я купив був у свого декана за 250 карб. такого «рисака» — що ледві перевіз він мині дисертацію — мусів я його швидко продать за 25 карб., щоб не здох у мене...

— Щож — мабуть підорвав ти його, пе-

*) Нафта.

ревозячи дисертацію: «рисак» — не «чоловік», а дисертація може занадто важна була...

Усі засьміяли ся... А Максим і каже:

— От ти, Лавріне! стань замість мене на чергу тай розкажи про сю пригоду.

— Ні про що розказувать; жадної пригоди там не було... Твоя черга; починай.

— Гм! про щож його справді?

Тонкий трошки подумав; покрутив свого ризного вуса куцоного, потім вдарив себе долонею по чолю, захопивши трохи і переніс ся; бо чолю його вузьке, а долоня широка, а тоді й каже:

— Цить! слухайте! Придумав: найкумеднійша пригода трапила ся мині тоді, як їздив я сонних будити да з печі їх стягати... Розказать про се?

— А ну, ну! послухаємо.

Тонкий почав:

— Колєсь ото, — воно не що й давно — доглупали ся ми, що — «роду у нас богацько, а пообідать нігде». 25 міліонів нас, але нігде нас яко нас не видно й не чуємо. А чому? тому, що ми — інтелігенція — хто спить, хто куняє, хто просто — байдики. бє, всі в растичі! треба якось побудить людей, стягти їх з печі, розворушить, з'єднать... Молоді — ще сюди й туди, ворущать ся, — а старі — про все бай-

ський 860, — вибраний др. Станислав Стояловський.

5. Ярослав, Ряшів: голосувало 1854, абс. більшість 928, дістав: др. Грек 1409, Рихлік 412, А. Барович 24, прочі гол. розстрілені,—вибраний др. Михайло Грек.

6. Перемишль, Городок: голосувало 2724, абс. більшість 1363, дістав: др. Колішер 1122, Г. Круліковський 1392, др. Ліберман 190, — вибраний др. Гуго Круліковський.

7. Самбір, Стрий, Дрогобич: голосувало 1783, абс. більшість 892, дістав: др. Рошковський 1492, Т. Красінський 171, Ксен. Охримович 112, А. Добрянський 3, прочі гол. розстрілені,—вибраний др. Густав Рошковський.

8. Тернопіль, Бережани: голосувало 1530, абс. більшість 766, дістав: др. Цьвікліньський 1146, др. Данилович 382, — вибраний др. Людвик Цьвікліньський.

9. Станиславів, Тисьмениця: голосувало 1811, абс. більшість 909, дістав: Павло Сьвертня 1576, З. Ценьський 218, М. Зайнфельд 18, — вибраний Павло Сьвертня.

10. Коломия, Бучач, Снятин: голосувало 2647, абс. більшість 1324, дістав: др. Зайнфельд 2942, др. Шор 393, вибраний др. Натан Зайнфельд.

11. Броди, Золочів: голосувало 958, абс. більшість 480, дістав: др. Бик 836, Ляндав 18, прочі гол. розстрілені, — вибраний др. Ем. Бик.

Руска мова в урядах.

(Конець).

Тих 201 случаїв мало місце в зносинах лише з одною стороною: з «Дністром», а скільки-ж то таких случаїв було з всіма прочими рускими сторонами, котрих евіденції на разі ми не маємо.

На тих 201 случаїв зложило ся слідуєчих 55 судів:

I. На рускі поданя «Дністра» видали по польски рішення слідуєчі суди повітові:

1) Стрий, 2) Сінява, 3) Львів, С. І., 4) Ярослав, 5) Дрогобич, 6) Рогатин, 7) Миколаїв, 8) Медичичі, 9) Стара сіль, 10) Долина, 11) Тернопіль, 12) Калуш, 13) Радехів, 14) Вишнівчик — і ц. к. суди окружні або краєві: 15) Бережани, 16) Золочів, 17) ц. к. суд кр. карний у Львові і 18) Президія апеляції у Львові, а по німецьки ц. к. суди повітові: 19) Серет, 20) Сторожинець, 21) Кіцмань. Разом 21 судів, а 42 случаїв.

II. На руских скриптах, помімо руского поданя і руского рішення судового умістили контекстацію табулярну не по руски слідуєчі суди повітові:

а) По польски:

1) Городок, 2) Галич, 3) Краковець, 4) Лютовиска, 5) Обертин, 6) Сінява, 7) Рогатин, 8) Терехів, 9) Нижанковичі 10) Радехів, 11) Жовква, 12) Стара сіль, 13) Бережани, 14) Зборів,

дужні; забули, і хто вони; закопали ся по печках — хто в просо, хто в жито; «дрихнуть» собі та жиріють. Стали ми згадувати на йменна таких старих «кабанів-легкобитів», чимало їх пригадали і поділили, кому до кого рушити; кому якого «кабана» зволокти з печи. Мині на долю — між инчими випав Китоврас Арефа. — Треба їхати до того Арефи. Алеж що він за людина і де він живе?

Запевне усі ми відали, що Арефа Китоврас працював колись в «Основі» і — повинно — живе десь в Кроловецькому повіті... Огсе і все!.. біографія не широка! Кроловецький повіт — трохи більший ніж наше місто... Треба було перш ніж їхати, роздобути більше звісток про Китовраса.

За тиждень — чи що — роздобули! Денис подав мині «певну» звістку, що Арефа «був жонатий, але жінку вогнав в могилу, і тепер вдіві». Боже, спаси-біг йому — «запевне довідав ся» що Китоврас виграв двічі по 200 тисячів, збудував у себе на хуторі замок, завів — Сераля — тай розкошує собі не гадки. — Овсій дочув ся запевне, що Арефа зовсім «не той став»; вияловів ідейно; алеж інстинкти національні зацілили у його і коли-б, уміючи, підложити огню, да стягти його з печи, дак він би ще придав ся задля української справи... Нарешті

15) Рава руска, 16) Грималів, 17) Мости великі, 18) Буск,

б) по руски, але латинкою:

19) Сокаль, 20) Підволочиска, 21) Меченіжин,

в) по німецьки:

22) Серет, 23) Сторожинець, 14) Кіцмань. Разом 24 суди, а в тім 80 случаїв.

III. Рускі ухвали табулярні вписали до книг табулярних по польски слідуєчі суди повітові:

1) Немирів, 2) Сколе, 3) Жовква, 4) Городок, 5) Ходорів, 6) Галич, 7) Рудки, 8) Потік зол., 9) Серет, 10) Сторожинець, 11) Кіцмань. Разом 11 судів, а в тім 19 случаїв.

Вписи польски в книгах ґрунтових помімо руского рішення судового суть на порядку деннім і можна би їх начислити в десятеро більше, але не в кождім случаю заходила потреба вглядати до книги ґрунтовой, або замовляти витяг табулярний.

IV. Рускі підписи на руских скриптах удостоверили не рускими клявзулями слідуєчі суди повітові:

а) по польски:

1) Бережани, 2) Борців, 3) Галич, 4) Делятин, 5) Немирів, 6) Нове Село, 7) Рава руска, 8) Заліщики, 9) Жовква, 10) Микулинці, 11) Буск, 12) Радимно, 13) Львів, С. П., 14) Стрий, 15) Підволочиска,

б) по руски, але латинськими буквами: ц. к. суд пов. в Підволочисках. — Разом 15 судів, а в тім 29 случаїв.

V. Наконєць навіть у таких случаях, де на рускі поданя видали суди рускі рішення, там бо-дай канцелярія послужила ся польскою конвертою і польскою адресою, а іменно ц. к. суди:

1) Тернопіль, 2) Обертин, 3) Бузанів, 4) Золочів, 5) Підволочиска, 6) Мельниця, 7) Чортків, 8) Делятин, 9) Мости вел., 10) Стрий, 11) Броди, 12) Львів, С. П., 13) Коломия, 14) Буск, і по німецьки:

15) Кіцмань. — Разом 15 судів, а в тім 31 случаїв.

Разом обнятих є тим зажаленєм 85 реф., 55 судів, (бо деякі повтаряють ся під кількома точками) і 201 случаїв!

Найхарактеристичніше, що в посліднім зажаленю «Дністра» приходять наново 12 судів обнятих першим зажаленєм і поучених уже президією апеляції, а то:

1) Борців, 2) Городок, 3) Дрогобич, 4) Жовква, 5) Миколаїв, 6) Нове Село, 7) Підволочиска, 8) Радимно, 9) Сінява, 10) Сокаль, 11) Тернопіль і 12) Ярослав, — і одинаць, що були обняті другим зажаленєм і також поучені, а то:

1) Грималів, 2) Жовква, 3) Калуш, 4) Мельниця, 5) Медичичі, 6) Нове Село, 7) Підволочиска, 8) Рава руска, 9) Радимно, 10) Сколе і 11) Сокаль — а з того повтаряєть ся п'ять судів таких, що обняті були і першим і другим зажаленєм і два рази вже дістали упімненя від президії вишого суду кр., іменно: Жовква, Нове Село, Підволочиска, Радимно і Сокаль,

Не менше характеристичним, ба і дивним

— Мусій, — нехай здоров живе да більше заробляє, — просто не радив «і ніг до Китовраса забивати»; бо — він — Мусій — «запевне» знає, що Арефа Китоврас живе з самого лишень лихварства і більш ні про що в світі і знати не хоче... Були ще «певні» звістки у Евшена і у Евгена, але я їх знехтовав, бо звістки ті належали єдине до Китоврасового смаку в гастрономії; звістки властиво про те, «яка нещасна людина Китоврас і як він бідує, коли «часом нігде йому добути добрих померанців»; або «настоячаго пармезану», чи инчого якого «делікатесу».

От з такою повною торбою «певних» звісток про Арефу Китовраса — рушив я в дорогу. Але вже з Конотопа почали в вагонах траплятись пасажири, що «де-що» чули про Китовраса певного і вони мині нічого не сказали, одначе бесіда з ними не зміцняла і моїх «певних» звісток. — Усі радили мині заночувати в Кролевеці ніде инде, як не в готелю Баси Марєвни і коли Баса Марєвна буде в господі, дак від неї найпевніше можна добути найпевніші звістки задля біографії Китовраса; бо Баса Марєвна «знає усе і про всіх кролевчан».

(Далі буде).

видати ся мусить, що навіть сама президія апеляції також не пошанувала прав язика і письма руского в полагодженю руского поданя. (З 17. січня 1900. прг. ч. 704/4 h. Z/900).

Подібно як у судівництві панують ще гірші відносини в урядах скарбових, де руский язык і письмо не находять майже ніякої пошани.

На всіх урядах скарбових у Львові пишуть ся написи польски і німецьки, а руских нема; а преці цікаві ми, для кого є ті німецькі написи? Так само в середині сих урядів всі написи є польски, а руских ані на ліж не побачиш!

На заплату податків нема для руских сторін в тих урядах руских квітів, помімо виразного жаданя сторін. І се діє ся у Львові під оком і під боком ц. к. краєв: Дирекції Скарбу, — а що ж доперва мусить діятися на провінції!

Товариство «Дністер» оплачує що місяця оплати до ц. к. уряду податкового у Львові, а що кварталу до ц. к. головної каси кр. і хоч все жадає, не дістало ніколи руского квітү. Урядники звиняють ся тим, що руских квітів нема, — а коли «Дністер» вніє зажаленє до кр. Дирекції Скарбу, зайшла та зміна, що місто польских квітів дістає так з уряду податкового як і з гол. каси кр. німецькі квітү!

Годі зрозуміти таке полагодженє зажаленє, бо чиж президія кр. дир. скарбу гадає, що нам Русинам милійший язык німецький як польський? Ні, ми се уважаємо так само нарушенєм прав руского язика, бо квіт німецький не може вдоволити рускої сторони за рускі гроші. Розуміє ся, що «Дністер» вніє зажаленє до міністерства скарбу на таке поведенє властей скарбових, бо рускі квітү лежать десь у маґазинах без ужитку, а вотім нам кажуть, що не треба руского накладу, бо ніхто не домагає ся.

Таке саме становище як «Дністер» повинна завяти ціла руска суспільність і чи то в зносинах зі судами, чи иньшими властями державними, а особливо скарбовими за кожде непошанованє прав рускої мови і письма вносити зажаленє до вищих інстанцій, а коли се не поможе, то до міністерства — нехай німецьке міністерство поучить польську дирекцію скарбу, що Русинам належать ся рускі друки і квітү.

Виступленє одиниці все не буде таке успішне як виступленє загалу, тому ще раз звизаємо всіх щирих Русинів, аби ані трохи не уступили зі своїх прав, аби за кожде надужитє супроти рускої мови і письма вносили зажаленє, а колиб і се не помогло, нехай подають такі факти до відомости наших послів у Раді державній — щоби на тій дорозі через їх інтерпеляції довідали ся центральні власти, як в Галичині вглядують в практиці закони основні і рівноправність руского народу на власній землі.

З політичного поля.

Голосів праси про «слід дотеперішних галицьких виборів» не нотуємо на разі задля браку місяця. Згадаємо лише про дивоглядні, а грубо тенденційні виводи «Діла» про «нашу нову репрезентацію». Оно запевнює, що «др. Король на всякий спосіб не є москвофіл», а за те «о. Мандичевського, д-ра Гладишовського і д-ра Длужанського зачисляє до «ряних общерусских», та дивує ся сій евентуальности, колиб сї послі утворили один клуб, а пос. Барвінський станув на чолі москвофільського клубу. Видко, що з консолідації «Діла» скористало багато, бо такого крутітства і зазираєня в живі очи могло навчити ся лише від «Галічаніна».

Дотеперішні висліди виборів до ради державної в поодиноких коронних краях випали в користь урухомленя парламенту в будучій сесії. В Дальмації, Країні і Буковині перейшли виключно консервативно-умірковані кандидати і ані один обструкціоніст не найшов ся межі 74 послами, які до тепер стали вибраними. Є се задаток на добрі надії для санації внутрішних відносин Австрії.

В Будапешті відбували ся на днях ріжні торжества з нагоди 70 літних роковин Кольмана Тіши. Угри мають багато причини до вдячності супроти сего мужа стану, бо він був одним з сих, що найбільше причинили ся до консолідації угорского королівства. З проводи-ра скрайної лівіци став поволи провідником соймової більшости і на сїм становіску боронив інтересів Угорщини зручно і витривало.

Відтак став покликаним до керми держави і держав єї найдовше, з ввімкою кн. Метерніха, від всіх прем'єрів XIX. століття, бо аж 15 літ, коли навіть гр. Тафе, до якого цісар чув не лише повне довіря, але і особисту приязнь, зміг на сім становиску вибути лише 14 літ.

Кн. Миколай Чорногорский обходив оноді торжество 40-літнього ювілея свого вступлення на престол. При сій нагоді князь прийняв титул «королівської високоності», хотий єго маленька держава на 9.000 кілометрів простору, з 250.000 людности не усправедливає сеї високої гідности. Але князь Миколай був батьком гарних доньок і як тестеві італійського короля та ще кількох достойних князів признано королівський титул сему патріархови коронованих родів. Nicolaus tu felix nube!

Сюзні держави в Китаю якось не можуть згодити ся на мирні переговори, а тимчасом луплять Китайців, кожда на свій рахунок. Французкий генерал Фрей прислав до Марсилі 34 паки зрабованих в Пекіні дороговісних. Однак французкий кабінет не похвалив єго поступку і міністер маринарки засеквестрував скрині на митовім уряді в Марсилі, уважаючи їх за военний рабунок, який по заключеню мира має звернути ся Китаєви. Однак сеї гарний поступок французского кабінету не вплине певно на поведене Німців в Китаю, які забрали старі астрономічні інструменти китайські, як военну добычу, а крім того рабують, де лиш що захоплять. Впрочім і ті марсилські скрині найправдоподібніше вже не повернуть до Китаю, хотий би і заключено мир, а помандрують до париских музеїв. Захланність людска певно перемаже французку ретельність а полишить лише позори і формалістику.

Боєри підпірають успішно місію Крігера в Європі що-до мирового суду межі Англією а Трансвалем. Генерали Делярей і Девет здобули кілька сьвітлх побід над Англичанами, а відділи Боєрів перенесли поле битви навіть на території кашляндської кольовії. Англійска опінія затревожена сими новими подвигами Боєрів, правительство висилає нові военні сили до Трансвалю, о поворот Робертеа до Англії стратив на стілько блеску триумфу, що навіть відкликано богослуженє в льондонській катедрі, заповіджене з сеї нагоди.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: *Непорочне Зачатіє Пресв. Богородиці*; рим.-кат. Зенона. — В неділю: гр.-кат. Мина; рим.-кат. Віктора. — В понеділок: гр.-кат. Давиїла столпника; рим.-кат. Адама і Еви. — Вівторок: гр.-кат. Спиридона; рим.-кат. *Рождество Христове*.

— Виділ «Рускої Бурси» в Новім Санчи вибрав комітет, який має заняти ся справою спровадження в Риму до рідного краю мощей бл. п. митрополита Йосифа Сембратовича. До комітету ввійшли о. Іван Хриз. Дуркот, містодекан і парох в Новій весі, свояк покійного, о. Гавриїл Гнатишак, кришанин і парох Криниць (місце уродження покійного) і совітник суду Лівинський.

— Іменованя. Міністер судівництва іменував судовими ад'юнктами авскульптантів: Евст. Юрчицького для Нового Села, д-ра Вол. Септека для Отинії, Казимира Добруцького для Делятина, Вітошинського для львівського суд. округу, Івана Рибачка для Микулинець, Людв. Лянґера для Рудок, Йос. Байорка для Березова, д-ра М. Вавжковича для Рави, д-ра Озья Райзера для Старого Самбора, д-ра Юліана Лопушанського для Лопатина, Карла Ковальського для Мільниці, д-ра Льва Рудницького для Бучача, К. Мікулу для Косова, В. Мединського для Радехова, І. Велічку для Мединч, М. Брововського для Козови, Й. Шольца для Перемішля, д-ра Володимира Вергановського для Підволочиска, Володимира Івзовича для Белза, д-ра А. Лзмана для Кімволонґа, д-ра Л. Рира для Монастериска, Р. Пораса для Дорни, Івана Нікіша для Брэдів, Вольфа Царковера для Грималова, Г. Вайса для округу висшого суду краєвого у Львові, Евстах. Весоловського для Богородчан, др. К. Барашадля Серета, Тад. Малявського для Динова. П. Візенберґа для Куликова і Алекс. Фріда для Купчинця.

Міністер просьвіти наділив семою рангою професорів середних шкіл: Анатоля Вахнянина, Ізидора Громницького і д-ра Омеляна Калитовського, проф. І. гімназії у Львові; В. Клака і Йос. Чернецкого, проф. гімназії Франц Йосифа у Львові; д-ра Ол. Пехніка, Вол. Фронча і Ів. Костецкого, проф. IV. гімназії у Львові; д-ра А. Соколовського, Ст. Яворського і Ю. Міклавського, проф. гімназії св. Ачии в Кракові;

Вол. Александровича, проф. гімназії св. Яцка в Кракові; Йос. Вінковського і кс. Стан. Фушета, проф. III. гімн. в Кракові; Йос. Васильковського, проф. I. гімн. в Коломиї; Ів. Дворжанського, проф. гімн. в Новім Санчи; А. Квятковського, проф. гімн. в Сяноку; о. Юліана Федусевича, Гната Гошовського і Івана Вахнянина, проф. гімн. в Стрию; д-ра Жигм. Урановича, проф. гімн. в Золочеві; Едв. Гжембского і Ант. Соколовського, проф. ц. к. реальної школи у Львові; К. Косіньского, Л. Піккарда і Фр. Єзьорского, проф. школи реальн. в Кракові; кс. Ів. Айзельта, проф. шк. реальн. в Станиславові; Олександра Барвіньского, проф. учит. семинарії муж. у Львові; Ант. Жуковського, проф. учит. семинарії муж. в Кракові і Ад. Енґля, проф. учит. семинарії муж. в Ряшеві.

— Депутация, зложена з пп. проф. Калужняцького, радника Ясеницького і оо. Костецкого, Левинського і Матейкова, була недавно в Станиславові у впр. митрополита Шептицького, поздоровити єго з іменованем в імени буковинських уніятів.

— Арґонавтів, комедию Цеглинського, відограє в половині січня сл. р. Товариство любетелів польської штуки в Коломиї.

— Небезпечною пташка увязнила жандармерия коло Кракова. Є ним робітник Ігнатий Єнджейович з Росії, який допустив ся за кордоном кількох мордів, а недавно перейшов границю і удусив в Галичині якусь жєнщину, щоби єї обрабувати. Жєнщина переправляла ся через якусь річку і упала до води. Як-раз тоді Єнджейович находив ся недалеко того місця і поспішив єї з помочию. Коли дізнав ся від виратованої, що она йде до Кальварії а опісля до Риму і везе при собі гроші, завів єї на поле і силоміць хотів відібрати від неї гроші. Коли жєнщина боронила ся, напасник єї удусив і зрабунав 763 рублів.

— Катастрофа на морю. Оноді подали ми звістку про нещастє, яке стрілило німецький корабель «Грайзенав» коло пристані Маляґа в Іспанії. Нині наспіли ближші подробиці про єю катастрофу, якими ділимо ся з нашими читачами: Корабель «Грайзенав», який віз кадетів военної маринарки на практичні вправи, находив ся якраз коло пристані Маляґа, як звіяла ся страшна буря. Командант корабля зарядив все потрібне в сій критичній хвилі, але тимчасом вихор кинув корабель на побережні скали і розторочив єго на кусії. Хто з залози не погіб в сій зловіщій хвилі, кинув ся до води, бо корабель вже потопав. Однак філі моря порозбивали людий о скелі. Дехто скочив знова до ратункового човна, але і оно потонуло небавом в розбурханім морю. З цілої корабельної залози, 450 людий, уїшло смерті ледви около сто людий, але і ті потерпіли тяжкі рани.

— Студентска часопись. В одній з приватних гімназій в Петербурзі за дозволом міністра просьвіти почала виходити літографована часопись н. з. «Газета для гімназистів». Єї дописувателями є самі ученики, а відвічальним редактором є один з учителів. Цілю єю часописи є духовна злука гімназистів та інформованє своїх товаришів про шкільне житє.

— Недоспілий замах. Букарештєвський «Тімур» доносить зі Салоніки, що на тамошну румунську торговельну школу намірено устроїти динамітний замах в день св. Михайла. Якраз в тім дни мало відбути ся велике торжество в згаданій школі, на яке мало зібрати ся велике число публики. Однак власти дізнали ся про замах і відвернули грозяче небезпеченство.

— «Права чоловіка». У Франції уживають від кількох днів нових почтових марок по 5 центимів, жовтїй краски, на яких намальована алґорична статя жєнщини, що має представляти французку рєпублику. Жєнщина держить руку на отвореній книзі «прав чоловіка». Сей почтовий значок вибрано зі 100 ильших, надісланих на оголошений конкурс, а французке правительство, видаючи єго, хотіло увіковічнити ті права чоловіка, за які боролася французка революція. Однак права чоловіка видіють у Франції лише на почтових марках, бо в дійсности панує там деспотизм і тиранія.

— Придане. Дочка видавця «Нового Времени» в Петербурзі, п. Суворина, недавно вийшла замуж за п. Мягоздова-Іванова, сина директора департаменту в міністерстві комуникацій. Батько приобіцяв платити дочці річну ренту в висоті квоти, яку приносить денно одна коломна оголошенє в «Нов. Вр.» А що в тій часописи оголошенє дуже дороге, тому рента буде вносити звши 50.000 рублів річно.

— Дрібні вїсти. У Львові помер поражений а-поплексією др. Феліціян Яцковский, б. адвокат. Причиною смерті мало бути затверженє засуду на 8 місяців вязниці в справі єго з д-ром Роїньским. — В Гермаківці, борщівського повіта, отворено новий уряд почтвий, до якого належать місцевости: Гермаківка, Нівра, Новосілка і Залісе. — Нову куртину, мальовану Семірадзким, завісять в польскім театрі у Львові на Різдвяні сьвята.

Телеграми.

Відень, 21. грудня. Зачувати тут, що рада державна збере ся 28. або 29. січня.

Чернівці, 21. грудня. В соїмі прийшло вчєра до бурливых сцен в причини обиди президента краю Молодорумуну Ляндором, який закидав правительству надужитя при виборах.

Відень, 21. грудня. Reichswehr доносить, що цісар надав военні медалі лґаційному радникови в Пекіні Ростгорнови і єго жінці.

Берлин, 21. грудня. Арештовано тут віцедиректора пруского, акційного банку гіпотечного Пухмілера, директора тогож банку, комерціального радника Сондена і директора банку «Deutsches Grundschuldbank» Шміта.

Капштат, 21. грудня. Вчєра вислано 1000 жовнірів на поміч против Боєрів, які переступили на територію кольонії.

Послідні вїсти.

Друге і послідне засіданє соїму в сій сєсії, заповіджене на нині на 10. годину, розпочало ся о годину пізніше. Посольскі лавки майже порожні, заінтересованє дуже млаве.

По створеню засіданя заявив кр. маршалок, що уділив відпустки послам Білінському, Мілевському, Олесницькому, Дунаєвському і Чарторийському.

По відчитаню кількадесятох петицій, пос. Вуйцік поставив нагле внесенє, щоби правительство зарядило доходженя в справі надужитя при послідних виборах до ради державної і строго покарало виновних комісарів.

По короткім умотивованю наглости внесеня пос. Вуйціком забрав голос пос. Абрагамович, заявляючи, що так поставленє внесенє годі поважно трактувати; колиби внескодавець навів виновників, то можна би проти них зарядити слідство, але годі всім виборчим комісарам закидати махерство. По нїм промовляв пос. Окуневський за наглостию внесеня і піднесеним голосом звернув увагу послів, щоби не дивували ся, як в радї державній піднесе ся справу галицких виборчих надужитя, коли ту в соїмі не порішать ся сєї справи. Другим бесідником за наглостию внесеня пос. Вуйціка був пос. кс. Стояловський. На початку своєї бесіди заявив кс. Стояловський, що виборчі надужитя відбили ся на єго власній шкірі, тому він є за наглостию внесеня. Коли опісля розгорячений бесідник цілою могутістю свого голосового органу закликав: «У нас бити хлопа — уважає ся природною річєю» — маршалок візвав єго до порядку. Пос. Стояловський говорив потім менше горячково, заявив ся ще раз за наглостию, бо ся справа важна, і треба єї порішити поки цілий образ з виборів не пішов в непамять, поки ще є начні сьвідки. Правительство посунуло ся тепер на захід з тими самими надужитями, яких доси допускало у східній Галичині. Ту бесідник заапелював до послів, щоби голосували за внесенєм пос. Вуйціка, а тим дадуть доказ, що мають чисту совість.

Вкінци забрав голос намісник гр. Піпінський і заявив, що єму дуже залежало на тім, щоби вибори відбули ся вєсюди законно, та щосам о се старав ся. Намісник є того пересьвідченя, що вибори були лґальні, а галицка прєса не в однім пересадила, заміщуючи так численні доноси з провінції про виборчі надужитя. Коли покаже ся, що дійсно переведено денєде вибори незаконно, то правительство зарядить потрібне. Дописи в дневниках про виборчі надужитя були наслідком незнаня законів та роз'ярєня виборців ріжних партій. Вкінци зазначив намісник, що при сих виборах було багато менше надужитя чим давнійше, бо урядники переводили їх совісно. По промові намісника зарядив маршалок гр. Бадєні голосованє. За наглостию внесеня голосували всі рускі послы, польскі лєдовці і часть польских демократів.

Потім слїдувало відчитуванє 11 справоздач краєвого виділу, між якими находило ся 1) справозданє бюджетової комісії в справі правительственного предложєня о заведенє додатку до податку від горівки, 2) справозданє громад-

скої комісії в справі статута кор. стол. міста Кракова і 3) справоздане бюджетової комісії о помочи для населеня навіщеного повенями.

При справозданю бюджетової комісії в справі додатку до податку від горівки забрав голос правит. комісар гр. Лось і заявив, що ся справа є тепер безпредметова, в виду того, що дальматинський сойм не ухвалив сего проєкту. Правительство поставить проте в державній раді внесенє о підвищенє податку від горівки, а зі сих доходів признасть частину поодиноким краям. По сій заяві гр. Лося промовляв пос. Малаховський і домагав ся, щоби місто Львів могло побирати висший податок консумційний, яко відшкодованє за страти, які потерпять в наслідок заведеня додатку до податків від горівки. Сего самого домагав ся пос. Вайгель що-до Кракова, а пос. Дворський виє, щоби такий закон відносив ся до всіх більших міст Галичини. Опісля промовляв пос. ке. Стояловський против заведеня додатку до податку, мотивуючи се тим, що сей додаток відібе ся на найбіднійшій часті населеня і радив, щоби сойм відніє ся до правительства, аби оно заведло горівчаний монополь. Опісля промовляв пос. Среднявський і заявив, що буде голосувати проти внесеня правительства. По сім маршалок віддав голос справоздавцеві, пос. Абрагамовичови, котрий іменем бюджетової комісії поставив внесенє, аби сойм приняв правительственный проєкт о додатку до податку від горівки, хотий дальматинський сойм відкинув се внесенє. При голосованю перейшов проєкт правительства.

Година 1½ попол. Засіданє треває дальше.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 31. грудня 1900.

1) *Чудові тирольські діти*, вокальний тердет.
2. *Freres Sandaros*, люди-крокодили. 3. *La belle Sophia*, ексцентрична танцєрка. 4. *Marnitschen Zoretta* найліпше зоологічне *poutpouri*. Тресовані пси, коти, миши, кози, кури, голуби, дик і дика коза, малпи на біциклях і видра яко воздухоплавець. (10 минут павзи) 5. *Трупа Wallenda*. Жите та іграшки в циганьскім таборі. 6. *La belle Marcaschani*, австральска баритонова співачка. 7. *Trudy Briegardy*, феноменальна відгадувачка гадок, названа «Загадкою». (Павза) 8. *Alaski* «чуда моря», 3 морські льви, «Него», «Biszet» і «Neptun», фока кльови «Тому» і море «Jim шу». 9. *Трупа Sennard*, плястично акробатичні мармурові статуї. — Що 1. і 16. нова програма.

Що дня велике представленє. В неділю і свята два представленя. Білєти вчаснійше можна замовляти в конторі Пльона. Початок о 8. год. вечером.

Е. ЗБІТЕКА

в Neustift коло Оломунца.

Виріб мозаїки в шклї, св. Гроби, олтар Божого Тїла і гроби з Лурд відзначив Папа Лев XIII. Признаня католицько-богословскої академії в Петербурзі, німецької місії в Царгороді. Ілюстровані цїнники франко. Доставка під гваранцією.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 ½% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4½% листи Банку красєво
- 5% облїгації Банку красєво
- 4% позичку краєву
- 4% облїгації пропїнаційні

і всїлякі ренти державні

Тї папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручєне Вєч. Духовєнству і всїм вірним Впрєосв. Митрол. і Прєосв. Еп. **Ординариатам** всїх трєх єпархїй, обезпєчає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї знаряди, збіжє в зерні і солонї, сїно в стогах і будинках **против шкїд огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80 „	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60 „	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услїва обезпечєнь користні, а шкоди ліквідують ся безпрєволочно. До кінця 1899 року вивосили виплаченї шкоди 1.669.565 кор. 38 сот. Полїси «Днѣстра» приймає Банк красєий і Наси ошадности у Львові, Колємїї, Самборі, Долинї, Святинї, Городєнці, Терєбовлї і Залїщиках при позичках гіпотєчних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї, котрє дає найкористнійші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці. Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся. «Днѣстеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (Дім «Просьвіти».)

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (Дім «Просьвіти».)

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї після вських можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третїх осіб по 4%.

— Удїл членський вивосить 50 кор., вписовє 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечєнь «Днѣстеръ».

Артистичнє заведєне ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

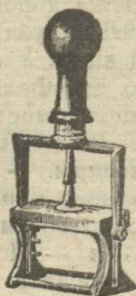
Гєнрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побїл антики Вл. Міколяша).

Виконувє дуже красно всїлякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металєві для громад і урядів парохїяльних. Шильди малювані на шклї, деревї, блясї та полотнї. Всїлякі лякерованя, позолочуваня хрєстів. Таблицї і шильди лянї з ріжних металїв, таблицї вагробні і навви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, моноґрами, герби і гузики до упряжи та лїберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабьлони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Інформації і посередництво до заклєчених ОБЕЗПЕЧЄНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнійших комбїнациях.

Поживки для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Днѣстеръ» на 5½% і 1% додатку на кошта адм.

ГІПОТЕЧНОГО.

БАНКУ

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

виплачує без погрозєненя провізїї або копїтв

цїнні папєрї

вильсованї

КУПОНИ

Всїлякі